

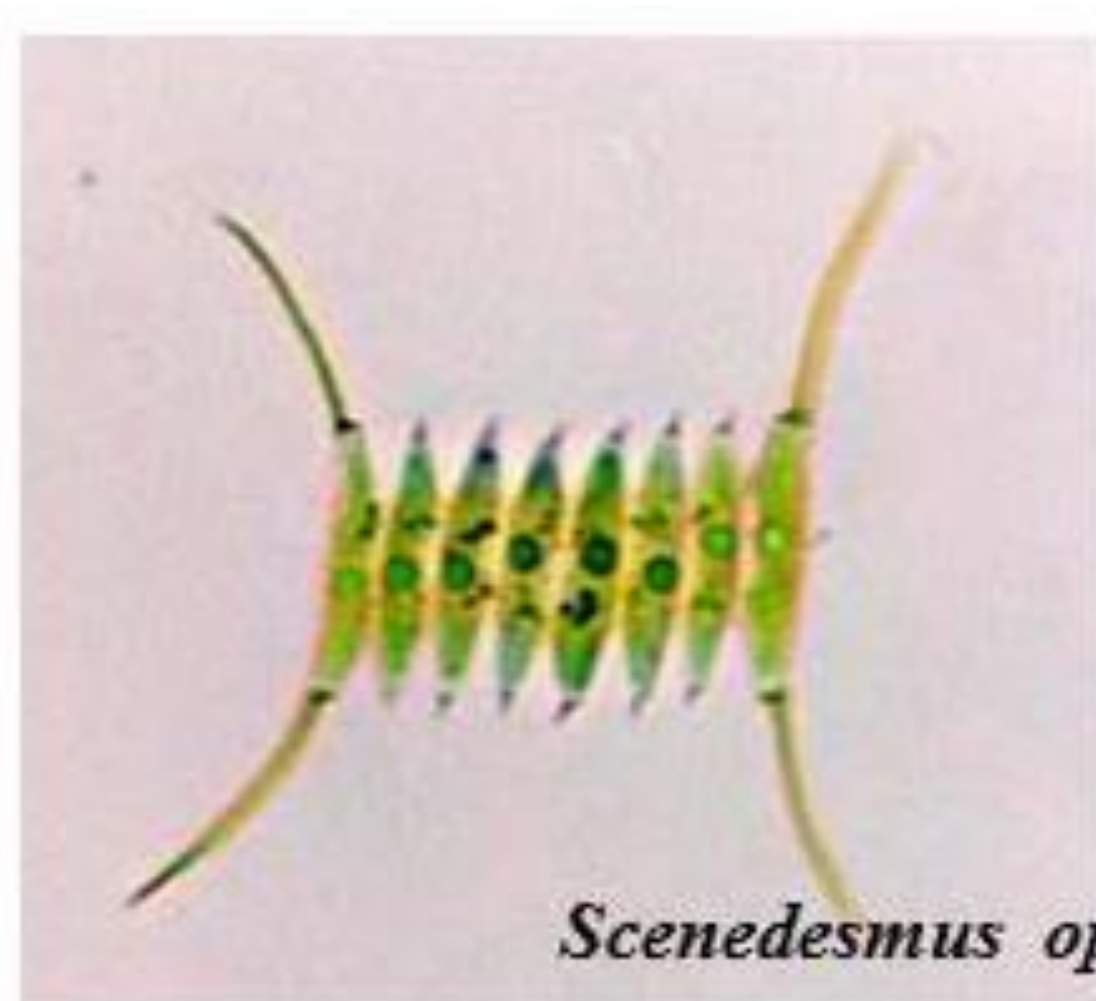
خانواده سندسماسه (Scenedesmaceae) در تالاب انزلی

* جلیل سبک آرا، مرضیه مکارمی

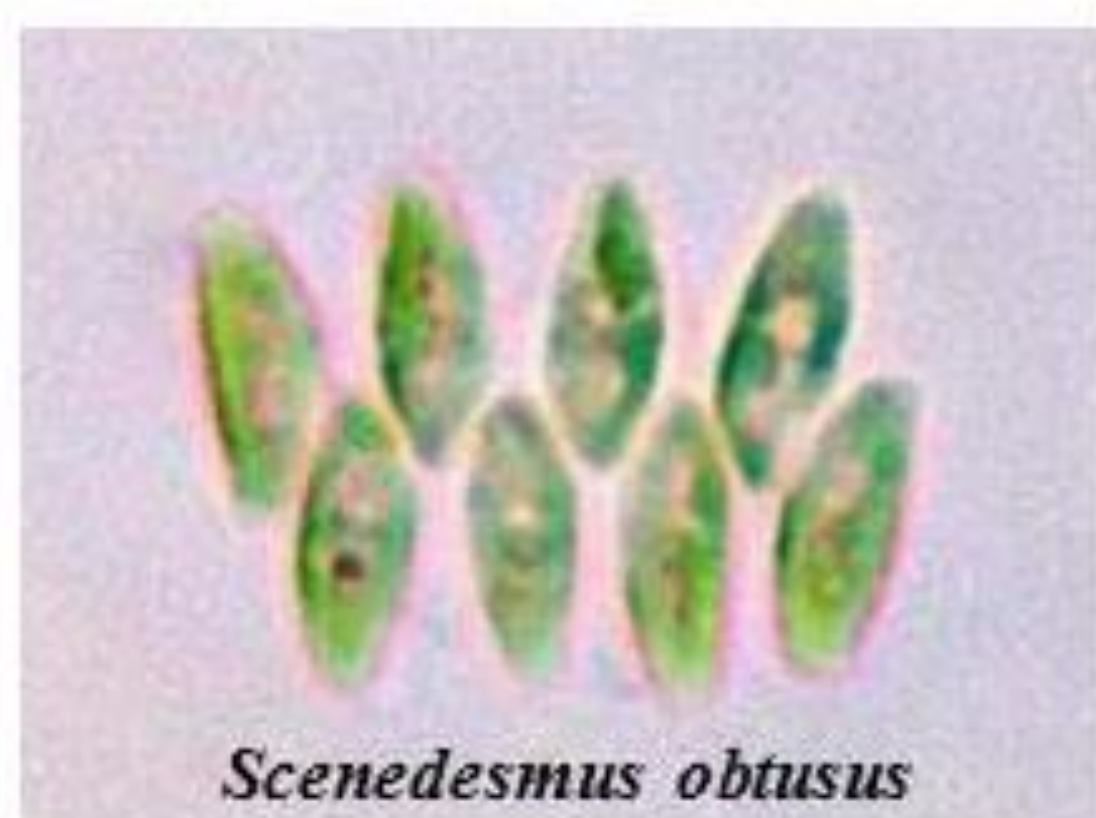
isabkara@yahoo.com

این تحقیق طی دو سال نمونه برداری پلانکتونی در ۲۷ ایستگاه مطالعاتی تالاب انزلی و در مناطق شیجان، سیاکیشیم، روگاها، آبکنار، هندخاله ضمن انجام پروژه اطلس پلانکتونهای تالاب انزلی صورت گرفت. از شاخه Chlorophyta (جلبکهای سبز) ۵۶ جنس و ۱۰۷ گونه شناسایی گردید، که در این میان ۵ جنس و ۲۴ گونه مربوط به خانواده سندسماسه میباشد. اعضای این خانواده اغلب به صورت کلنی مشاهده می شوند. تعداد سلولهای یک کلنی ۲ - ۴ - ۸ و گاهی بیشتر است. معمولاً سلولها از قسمت جانبی بهم متصل شده، در یک سطح قرار گرفته که بصورت چهار گوش یا همرمی بوده و یا بطور شعاعی مرتب می شوند که در این صورت سلولها به شکل کروی، بیضوی، سوزنی شکل و یا زاویه دار هستند. دیواره سلولها صاف و یا دارای تزئینات است. هر سلول دارای یک یا چندین کروماتوفور پریتال بوده که گاهی همه سلول را پر نموده و اغلب یک پیرنوئید دارند. مطالعات کیفی فیتوپلانکتونی در این طرح و بررسیهای کمی آن در طرح های هیدرولوژی و هیدروبیولوژی تالاب انزلی نشان داده که فراوان ترین گونه های این خانواده عبارتند از گونه های مختلف جنس *Scenedesmus* بخصوص گونه های *Crucigenia*، *arcuatus obliquus*، *opoliensis denticulatus*، *bijugatus* و گونه های *Actinastrum hantzschii* و *tetrapedia* میباشد. مطالعات نشان داده که اعضاء این خانواده. در کلیه مناطق تالاب، و در تمامی فصول دیده شده امدار بهار و پائیز، از تراکم بیشتری برخوردار هستند.

فیتوپلانکتون بعنوان تولیدات اولیه یکی از حلقه های زنجیره غذایی در اکوسیستمهای آبی بوده که بطور دائم در منابع مختلف آبی حضور فعال دارند و توسط اعضای دیگر زنجیره غذایی از جمله نکتون ها مورد مصرف قرار گرفته و از جمله اجزای مهم در منابع غذایی ماهیان در مرحله لاروی و بعد از آن می باشند. مطالعه فیتوپلانکتون در تالاب ها اهمیت زیادی دارد، از یکطرف بعنوان تولیدات اولیه مورد تغذیه انواع آبزیان قرار گرفته، همچنین بعنوان شاخص زیستی کارآمد جهت کیفیت آب بشمار می روند. بطور کلی هدف از بررسی فیتوپلانکتونی تالاب انزلی تعیین نقش و اهمیت زیست محیطی این گروه آبی در اکوسیستم تالاب بوده، همچنین با بررسی جمعیت، بیوماس، پراکندگی و انتشار پلانکتونی در مناطق مختلف این تالاب توان تولید و باروری ارزیابی شده و اثرات زیست محیطی آن در زندگی ماهیان جهت احیای محلهای تکثیر طبیعی ماهیان مهاجر و تغذیه لاروهای آنها که برای انسان ارزشمند می باشد، بر آورده شده است.

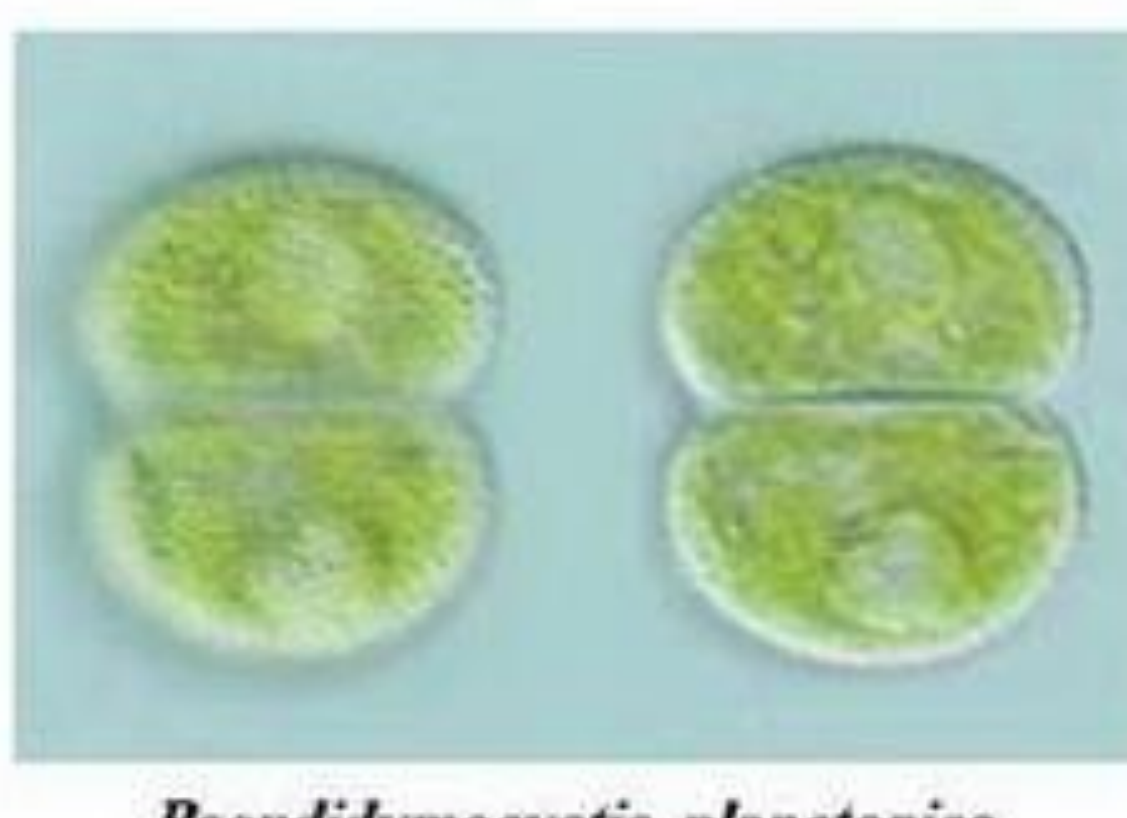
دواریته مختلف از *Scenedesmus opoliensis*

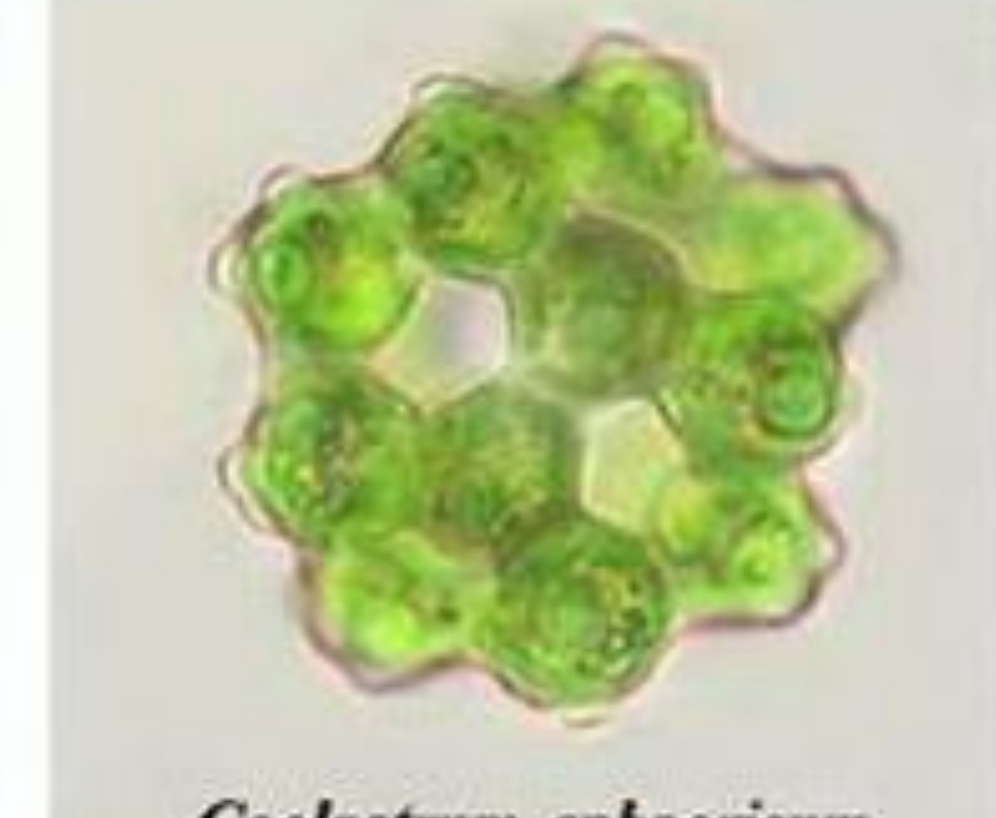
Scenedesmus obtusus

Scenedesmus acuminatus
var. *biseriatus*

Pseudodimocystis planctonica

Coelastrum sphaericum

Actinastrum hantzschii

Crucigenia tetrapedia

Crucigenia lauterbornei

Crucigenia rectangularis

Crucigenia apiculata

Tetrastrum staurogeniaeform

Tetrastrum heterocanthum

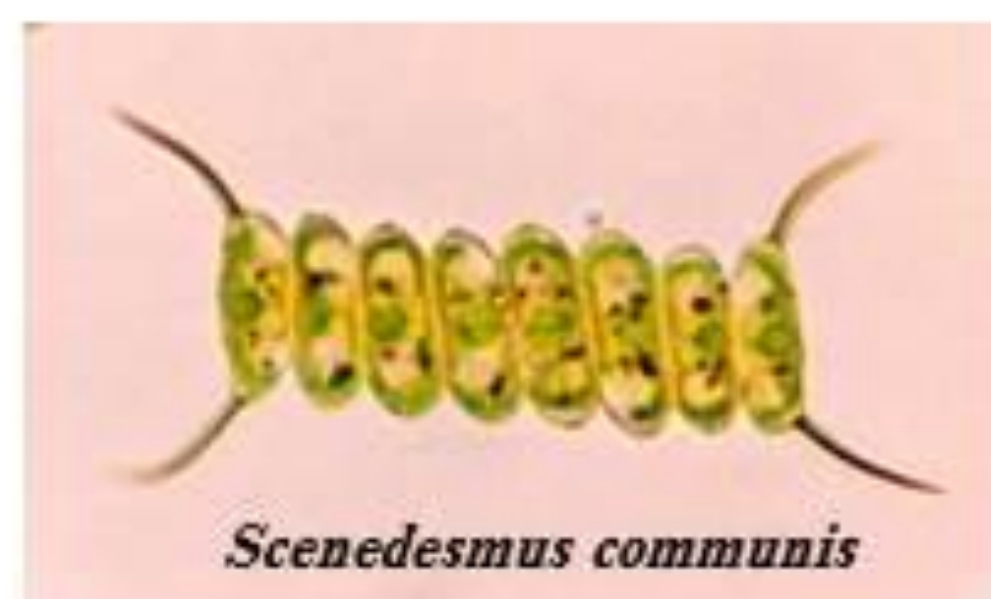
Scenedesmus naegeli

Scenedesmus opoliensis

Scenedesmus ellipticos

Scenedesmus communis

Scenedesmus acuminatus

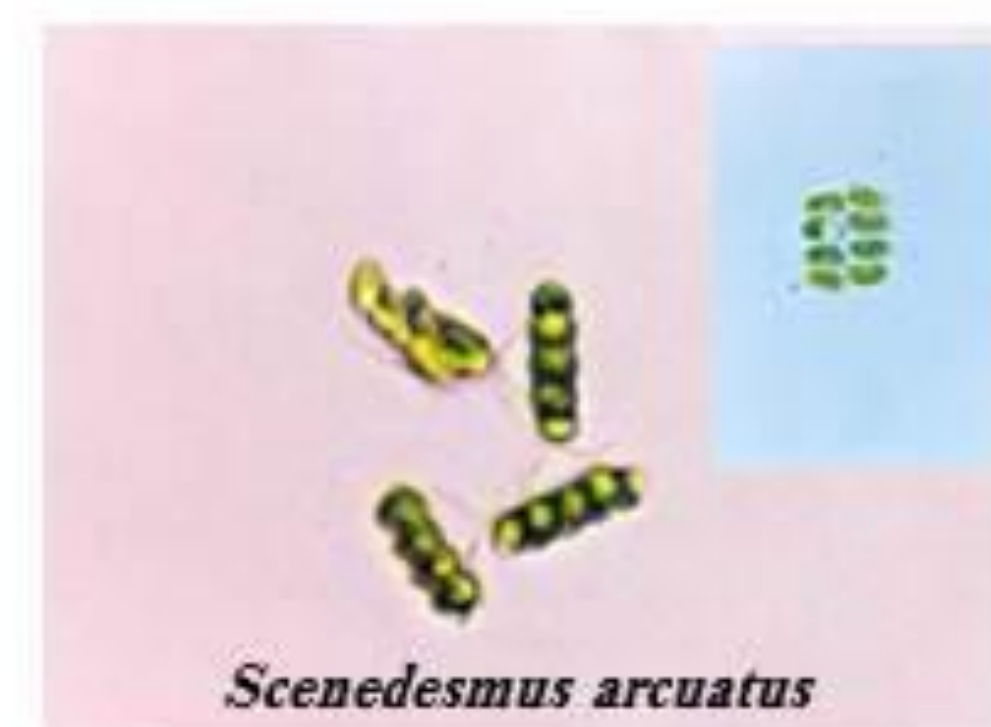
Scenedesmus intermedius

Scenedesmus quadrispina

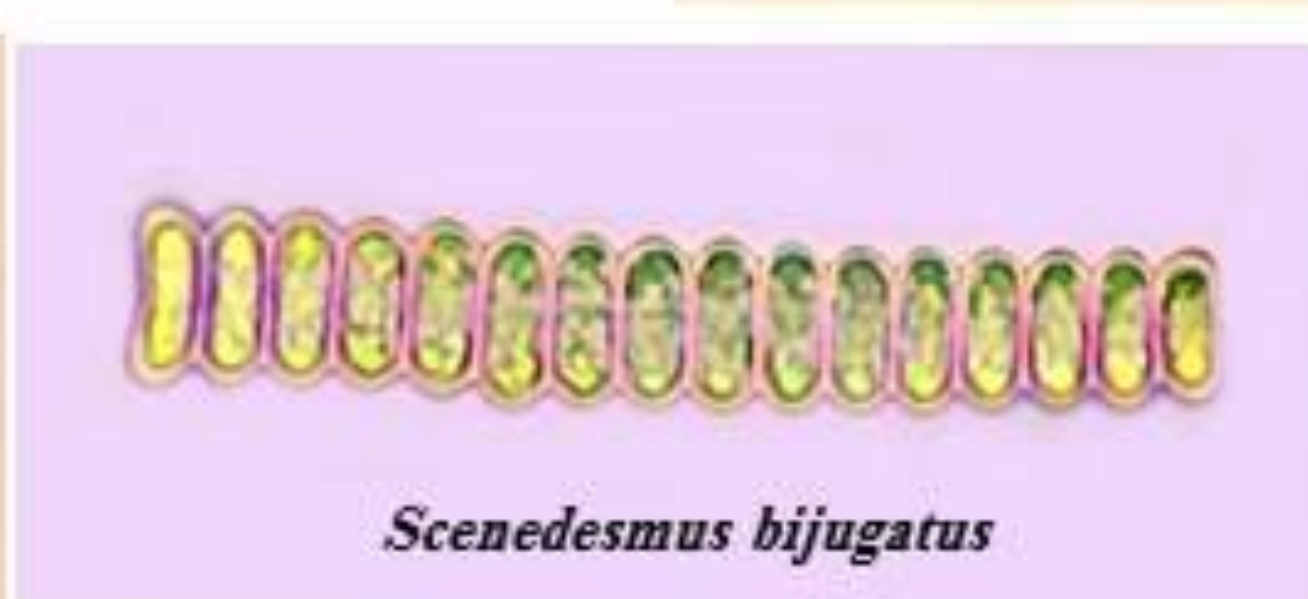
Scenedesmus denticulatus

Scenedesmus arcuatus

Scenedesmus obliquus

Scenedesmus bijugatus

Scenedesmus subspicatus

تعدادی از گونه های شناسایی شده از خانواده Scenedesmaceae در تالاب انزلی (گرفته شده از کتاب اطلس پلانکتونهای تالاب انزلی)